

Aan: de gemeentebesturen van de Friese gemeenten
de Vereniging van Friese Gemeenten.

Betreft: vrijwilligerswerkvergoeding

Leeuwarden, 1 juni 2016.

Geachte raadsleden,
Geacht college,
Geacht bestuur,

Meer dan ooit wordt een beroep gedaan op vrijwilligers om een maatschappelijke bijdrage te leveren. Gemeenten doen dit in het kader van hun participatiebeleid: stimuleren dat uitkeringsgerechtigden, personen met een arbeidsbeperking en burgers met een minimuminkomen meedoen in de samenleving.

Dat gebeurt vanuit verschillende invalshoeken: het leveren van een tegenprestatie, als onderdeel van de re-integratie, in het kader van armoedeaanpak of de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Actuele voorbeelden van een – massale - inzet van vrijwilligers zijn de mantelzorg, de (schuld)hulpverlening en taken in wijken of dorpen. Met de kanttekening dat dit extra appèl op vrijwilligers vaak volgt op het wegbezuinigen van professionele – betaalde – functies.

Het FSU constateert dat er grote verschillen zijn tussen de Friese gemeenten als het gaat om de waardering van de vrijwilligersinzet en het faciliteren ervan. Er zijn gemeenten die stimuleringspremies in het kader van arbeidstoeleiding geven, maar de bedragen zijn heel divers. Ook worden vrijwilligerswerkvergoedingen verstrekt, maar de voorwaarden en bedragen verschillen nogal. Tegelijkertijd werken de gemeenten steeds meer samen op het sociaal domein: intergemeentelijk en provinciaal. De Vereniging van Friese Gemeenten fungeert daarbij als platform en verbinder.

Het FSU bepleit meer afstemming en gelijkheid in de waardering van de vrijwilligers door de Friese gemeenten. Uitgangspunt daarbij zou moeten zijn dat vrijwilligerswerk wordt erkend als re-integratie in de brede betekenis: als opstap naar betaald werk of als een volwaardig alternatief. We wijzen er op dat gemeenten in het kader van de Participatiewet de ruimte hebben om vergoedingsregelingen voor het verrichten van vrijwilligerswerk toe te passen. We noemen 2 wettelijke mogelijkheden die de gemeenten kunnen benutten:

- Verstrek personen met een gemeentelijke uitkering die vrijwilligerswerk verrichten een *vrijwilligerswerkvergoeding* van maximaal € 150,- per maand en € 1.500,- per jaar. Dit bedrag is fiscaal vrij en wordt niet verrekend met de uitkering (de vrijwilligerswerkvergoeding aangemerkt als 'vrij te laten inkomsten'). In de Participatiewet en gemeentelijke verordeningen wordt nu nog een onderscheid gemaakt tussen personen die wel of niet in een re-integratietraject naar betaald werk zitten. Voor personen die niet in een re-integratietraject zitten gelden lagere bedragen: maximaal € 95,- per maand en € 764,0 per jaar. Wij roepen de

gemeenten op om dit onderscheid los te laten, uitgaande van de erkenning dat vrijwilligerswerk re-integratie is.

De gemeente kan de vergoeding zelf verstrekken, afhankelijk van de politieke bereidheid en beschikbare middelen. De gemeente kan ook stimuleren dat organisaties die vrijwilligers inschakelen de vergoeding uit hun budget betalen. De gemeente kan organisaties met een krap budget een financiële bijdrage leveren.

- Verstrek *stimuleringspremies* aan uitkeringsgerechtigden ter stimulering en beloning van werkhervatting en participatie. In het kader van de Participatiewet (art. 31, lid 2, sub. j) hebben de gemeenten de mogelijkheid om stimuleringspremies te verstrekken en zelf te beoordelen in welke situaties deze uitgekeerd worden. De gemeente kan een één- of tweemaalige premie van maximaal € 2.366,- uitkeren. Ook hier geldt dat de gemeente de voorwaarde dat sprake moet zijn van ‘arbeidsinschakeling’ in de brede betekenis kan toepassen: vrijwilligerswerk is arbeid. De Participatiewet geeft aan dat de premie niet tot de ‘middelen’ van de persoon behoort en dus niet wordt verrekend met de uitkering.

We wijzen u op een – in onze ogen onrechtvaardige – leeftijdsbeperking. De wetgever sluit de uitkeringsgerechtigden tot 27 jaar uit van de bovenstaande regelingen. Alleen de ‘daadwerkelijke kosten’ van vrijwilligerswerk mogen vergoed worden. We realiseren ons dat het parlement en/of de minister een besluit moeten nemen over verandering van deze voorwaarden. U kunt als gemeenten en VFG rechtstreeks of via uw vertegenwoordiging in de Vereniging van Nederlandse Gemeenten dit punt aan de orde stellen. Het lijkt ons dat de Friese gemeenten intussen kunnen afwegen wat ‘daadwerkelijke kosten’ zijn en daarmee ruimte opzoeken om ook jongeren een steun in de rug te geven. Creativiteit, wat ondeugd en eigenwijsheid zijn immers vermaarde Friese eigenschappen.

Het FSU rekent er graag op dat u deze brief wilt betrekken bij het evalueren en vaststellen van het Participatiebeleid en het ondersteunen van de vrijwilligers in uw gemeente!

Met vriendelijke groet,
FSU

Nanne de Jong, coördinator.